

21122021 ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING VERSIE INTERNETCONSULTATIE

ARTIKEL I (wijziging Drinkwaterbesluit)

Artikel I, onderdeel A (wijzigingen artikel 1, eerste lid van het Drinkwaterbesluit)

Onderdeel 1

De wijziging van het begrip BRL 6010 volgt uit de herziening van de BRL 6010 norm. Naar aanleiding van de door de Tweede Kamer uitgebrachte Initiatiefnota Legionella (Kamerstukken II 2015-2016, 34297, nr. 2) is onder meer besloten om BRL 6010 aan te passen. Dit is een beoordelingsrichtlijn die eisen stelt aan de adviesbedrijven die risicoanalyses en beheersplannen opstellen voor legionellapreventie in leidingwater. In de drinkwaterregelgeving is vastgelegd dat eigenaren van zogeheten prioritaire locaties (zoals ziekenhuizen en hotels) die documenten moeten laten opstellen door een adviesbedrijf dat overeenkomstig die beoordelingsrichtlijn gecertificeerd is. In de afgelopen jaren is BRL 6010 herzien, om de kwaliteit van de risicoanalyses en beheersplannen te verbeteren. De Drinkwaterregeling is gewijzigd om die nieuwe versie van de beoordelingsrichtlijn aan te wijzen, met overgangsrecht (Regeling van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, van 1 december 2020, nr. IENW/BSK-2020/224134, tot wijziging van de Drinkwaterregeling in verband met herziening van de beoordelingsrichtlijn BRL 6010 voor de certificatie van legionella-adviseurs, Stcrt 2020, nr. 61173).

Onderdeel 2

De aanduiding "BTO 2001.175: BTO 2001.175" wordt vervangen door "PCD 1-4:2019: PCD 1-4:2019". De begripsomschrijving zelf blijft ongewijzigd. Het begrip is opnieuw geplaatst in de alfabetische rangschikking.

Onderdeel 3

De wijziging van het begrip "chemicaliën" in artikel 1, eerste lid, van het Dwb strekt ertoe te verduidelijken dat ook biociden (die worden gebruikt voor ontsmetting) onder de regels voor het gebruik van chemicaliën vallen. Het betreft biociden die zijn toegelaten onder de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) voor de daar bedoelde doeleinden. Deze kunnen niet zonder meer voor drinkwaterdoeleinden worden ingezet, omdat de toelating ingevolge de Wgb niet in de benodigde diepgang daarop ziet en toepassing in drinkwatersystemen nadelige gevolgen voor de volksgezondheid kan hebben. Vandaar dat deze biociden aanvullend vallen onder de regels voor chemicaliën ingevolge de Drinkwaterregelgeving, waaronder eisen ten aanzien van de veiligheid van de formulering (dus daarmee ook andere stoffen dan de werkzame stof) en certificering met jaarlijkse controle door een onafhankelijke partij. Dit borgt de kwaliteit voor gebruik in verband met drinkwater, is staande praktijk en volgt ook uit de Europese drinkwaterregelgeving.

Onderdeel 4

In artikel 1, eerste lid, is voorts een begripsomschrijving van "gevaar voor de volksgezondheid" opgenomen waarin is geïncorporeerd het begrip "gevaar" van artikel 2, zevende lid, van de richtlijn. Het begrip "gevaar voor de volksgezondheid" is een centraal begrip en criterium in de Dww (zie o.a. de artikelen 1, eerste lid, 21, tweede lid, derde lid onder e, 23, 24, 25 juncto de genoemde artikelen, 26, 27, 30, 31, 35, 49, 52 van de Dww). Zie ook de begripsomschrijving behorende bij "verstoring" in artikel 1, eerste lid, Dww in samenhang met het begrip "risico" in de desbetreffende artikelen (33-36 Dww) en het begrip "verstoringrisicoanalyse" (artikelen 1, 47 Dwb) waarin het aspect "gevaar" ligt besloten (gevaar voor de volksgezondheid als intrinsieke eigenschap plus kans dat dit zich voordoet). In de Dww omvat dit begrip alle risico's, niet alleen (gevaars)aspecten van het drinkwater zelf maar bijvoorbeeld ook cyberdreigingen. Zie ook "omstandigheid waardoor niet wordt voldaan" (artikelen 29, 49 Dww) of "buitengewone omstandigheden" (artikel 54 Dww) met veelal eenzelfde strekking. Het gevaarscriterium is en kan

bij lagere regelgeving worden gespecificeerd. In de definitie is verduidelijkt dat dit mogelijke nadelige gevolgen voor "de gezondheid van de mens" omvat.

Ook voor *monitoring* is een begripsomschrijving opgenomen. Het begrip "monitoring" wordt vaker gebruikt in de regelgeving, mede in verband met de implementatie van de Drinkwaterrichtlijn. Met de begripsomschrijving wordt verduidelijkt dat monitoring monsterneming en analyse (eveneens in de drinkwaterregelgeving gebruikte begrippen) omvat. De verduidelijking is wenselijk in verband met de implementatie, de uitvoering en handhaving.

Voor "*risicobeoordeling en risicobeheer van het watervoorzieningssysteem*" is eveneens een definitie opgenomen, dit omvat risicobeoordeling en risicobeheer van het watervoorzieningssysteem als bedoeld in de artikelen 7 en 9, eerste tot en met vijfde lid van de Drinkwaterrichtlijn. Deze begrippen worden gebruikt in paragraaf 3.1.2 en de artikelen 15, 47 en 53 van het Dwb. Risicobeoordeling en risicobeheer moeten voldoen aan de richtlijn (risicobeoordeling artikelen 7 en 9, eerste, tweede en vijfde lid; risicobeheer artikelen 7 en 9, derde en vierde lid, van de richtlijn).

Ingevolge onderdeel 5 is de definitie van "*recreatiewoning*" gewijzigd. Die term wordt in artikel 35, eerste lid, onder c, van het Dwb gebruikt bij het aanduiden van een uitgezonderde situatie. De wijziging volgt uit de recent uitgevoerde evaluatie van de legionellaregelgeving.¹ Door de wijziging wordt het voor de ILT (toezichthouder), het drinkwaterbedrijf (controleur) en de burger duidelijker wat wel en wat niet onder een recreatiewoning wordt begrepen. Dit dient mede een goede uitvoering van de richtlijn. Het gaat volgens de definitie om een installatie die overeenkomt met die van een eengezinswoning. Een dergelijke installatie bestaat doorgaans uit een stelsel van leidingen met aansluitpunten voor een keuken, één of twee badkamers en toiletten, enkele wastafels en de warm tapwatervoorziening. Het gaat hierbij om een drinkwaterinstallatie die rechtstreeks is aangesloten op het distributienet van het drinkwaterbedrijf Een drinkwaterinstallatie waar vanwege de oppervlakte van de recreatiewoning een of meerdere brandslanghaspels verplicht deel van uitmaken, wordt niet als eenvoudige drinkwaterinstallatie aangemerkt

Artikel I, onderdeel B (wijziging artikel 14 van het Drinkwaterbesluit)

Artikel 14 van het Drinkwaterbesluit is gewijzigd in verband met artikel 9 van de richtlijn, dat de risicobeoordeling en risicobeheer van het (drink)watervoorzieningssysteem betreft. Onderdeel van de risicobeoordeling en het risicobeheer is de monitoring van inname tot tap. Monitoring (in artikel 1 van het Dwb gedefinieerd als monsterneming en analyse) is gebaseerd op de risicobeoordeling. Monitoring is deel van het risicobeheer en van het toetsen of aan de kwaliteitseisen wordt voldaan. Het vierde lid van artikel 9 van de richtlijn bevat mogelijkheden tot differentiatie. In het vijfde lid van artikel 9 wordt bepaald dat de risicobeoordeling van het watervoorzieningssysteem de in bijlage I, delen A, B en C opgesomde parameters, de overeenkomstig artikel 5, lid 3, vastgestelde parameters, en stoffen of verbindingen die zijn opgenomen in de in overeenstemming met artikel 13, lid 8, vastgestelde aandachtstoffenlijst betreft. Ook omvat dit een leveringsspecifiek programma voor operationele monitoring overeenkomstig artikel 13 van de richtlijn. Met het oog op een volledige en juiste omzetting wordt in artikel 14 van het Dwb bepaald dat de monitoring (het nemen en analyseren van monsters als bedoeld in artikel 21, derde lid, aanhef en onderdeel a, van de Dww) moet voldoen aan de artikelen 9 en 13 van de Drinkwaterrichtlijn en bijlage II van de richtlijn. Bijlage II omvat de onderdelen A (Algemene doelstellingen en monitoringprogramma's inzake voor menselijke consumptie bestemd water), B (Parameters en bemonsteringsfrequenties) C (Risicobeoordeling en risicobeheer van het watervoorzieningssysteem) en D (Steekproefmethoden en plaatsen van monsterneming).

In het monitoringsprogramma's zoals vastgesteld bij de Drinkwaterregeling wordt hier verdere invulling aan gegeven. Dit omvat mede het water dat gebruikt wordt voor de bereiding van drinkwater als bedoeld in artikel 22, eerste lid, van de Dww. Specifiek voor dat water bevat artikel

---

¹ Zie 'Vragen en knelpunten rond legionellaregelgeving in leidingwater op basis van 20 jaar praktijk in Nederland', met name paragraaf 3.2.

30 van het Dwb verplichtingen inzake het onderzoek (monitoringsvereisten) naar de hoedanigheid van dat water. In artikel 30 van het Dwb is een soortgelijke verwijzing naar de richtlijn opgenomen.

Artikel I, onderdeel C (wijziging opschrift paragraaf 3.1.2)

Dit betreft een wijziging i.v.m. de door de richtlijn vereiste risicobeoordeling en het risicobeheer als onderdeel van het toezicht door de eigenaar van een drinkwaterbedrijf op de toestand en werking van het drinkwaterbedrijf en op de hoedanigheid van het daar bereide drinkwater (artikel 21, derde lid, onderdeel b, van de Dww; wijziging artikelen 15, 47 en 53 van het Dwb).

Artikel I, onderdeel D (wijziging artikel 15 van het Drinkwaterbesluit)

De richtlijn vereist een risicogebaseerde benadering (risicobeoordeling en risicobeheer) die het hele watervoorzieningssysteem bestrijkt (artikel 7, eerste lid), voor de eerste maal voor 12 januari 2029 en daarna zesjaarlijks (artikel 7, vijfde lid), of eerder als risico's eerder zijn geïdentificeerd (zevende lid). Het begrip "watervoorzieningssysteem" is niet gedefinieerd. De eisen zijn uitgewerkt in artikel 9 van de richtlijn. Dit omvat een risicobeoordeling en (preventieve) risicobeheer(smaatregelen). Deze laatste moeten worden onderscheiden van herstelmaatregelen in geval van een overschrijding van een kwaliteitseis (zie daarvoor de artikelen 4 en 6, derde lid, van de richtlijn, artikel 21, derde lid, aanhef en onder d van de Dww en artikel 22 van het Dwb).

Aan de verplichtingen m.b.t. risicobeoordeling en risicobeheer werd voor een groot deel reeds voldaan in het kader van de Drinkwaterwet, het Drinkwaterbesluit en lagere regelgeving. Gedeeltelijk was aanvullend omzetting vereist. Onder de eerdere regelgeving betrof dit:

- het toezicht, bedoeld in art. 21, derde lid, onderdeel b van de Dww. Dit is toezicht, door of vanwege de eigenaar van een drinkwaterbedrijf te houden op de toestand en de werking van het bedrijf, alsmede op de hoedanigheid van het in dat bedrijf bereide drinkwater. Dit toezicht wordt ondersteund door en uitgevoerd in het kader van het kwaliteitsmanagementsysteem van par. 3.1.2 van het Dwb. Het kwaliteitsmanagementsysteem van artikel 15 van het Dwb omvat alle relevante primaire en secundaire bedrijfsprocessen (zie artikel 15, tweede en derde lid, van het Dwb);
- de specifieke verplichtingen en kaders voor *Legionella* met risicoanalyse en beheersplan voor legionella (hoofdstuk 4 van het Dwb);
- het kader voor verstoring (dit betreft uitval of aantasting van watervoorzieningswerken, waardoor de continuïteit van de levering van deugdelijk drinkwater wordt verbroken of in gevaar komt (zie artikel 1, eerste lid, van de Dww, definitie verstoring; dit omvat ook andere risico's dan de risico's die direct samenhangen met de kwaliteit van het drinkwater, zoals cybersecurity en andere dreigingen). Dit kader omvat een verplichte verstoringsrisicoanalyse en verplichte maatregelen om een verstoring te voorkomen dan wel deze zo spoedig mogelijk op te heffen, met nazorg en evaluatieverplichtingen (artikelen 33 tot en met 36 van de Dww en artikel 47 e.v. van het Dwb); idem artikel 49 van het Dwb (noodwater-risicoanalyse);
- het kader voor het leveringsplan, waarin wordt aangegeven op welke wijze aan de uitvoering van de op grond van de artikelen 32 tot en met 35 voor het drinkwaterbedrijf geldende verplichtingen ten aanzien van de leveringszekerheid, de dekking van de toekomstige behoefte aan drinkwater en de levering van nooddrinkwater en noodwater wordt voldaan (artikelen 37 en 38 van de Dww en artikel 50 e.v. van het Dwb); dit omvat mede het voldoen aan de bestaande en toekomstige vraag (artikel 32, tweede lid, Dww);
- voorts is van belang het bepaalde met betrekking tot materialen en chemicaliën, zie daarvoor § 3.1.3.

De door artikelen 7 en 9 van de richtlijn vereiste risicobeoordeling en het risicobeheer van het gehele watervoorzieningssysteem vindt zijn beslag in het kader van het toezicht door de eigenaar op de werking van het drinkwaterbedrijf (artikel 15 Dwb) en daarmee samenhangende taken en verplichtingen. De specifieke kaders van de verstoringsrisicoanalyse (artikel 47 van het Dwb, artikel 47a na de wijziging), de verstoringsparagraaf en het leveringsplan (artikel 53 van het Dwb)

behoefden met het oog daarop aanvulling. Met het oog daarop zijn deze artikelen gewijzigd en is een nieuw artikel 47 ingevoegd waarbij is aangesloten bij zowel de richtlijn als bij de bestaande systematiek van de nationale regelgeving (het voormalige artikel 47 (verstoringrisicoanalyse) is vernummerd tot artikel 47a).

In de definitie in artikel 1, eerste lid, van risicobeoordeling en risicobeheer van het watervoorzieningssysteem ligt al besloten dat daarbij moet worden voldaan aan de artikelen 7 en 9 van de richtlijn. Risicobeoordeling en risicobeheer vinden plaats via het algemene toezicht door de eigenaar van een drinkwaterbedrijf (of collectieve watervoorziening). Het toezicht vindt plaats overeenkomstig het tweede lid (kwaliteitsmanagementsysteem en systeem van risicobeoordeling en risicobeheer, gebaseerd op de daar genoemde normen) en voorts overeenkomstig hoofdstuk 4 voor *Legionella* en hoofdstuk 5 voor verstoringen en andere risico's.

Risicobeoordeling en risicobeheer zien op het gehele watervoorzieningssysteem. De regels m.b.t. verstoring sluiten daar qua reikwijdte niet op aan. Een verbreding van de regelgeving bleek nodig. "Verstoring" is gedefinieerd in artikel 1, eerste lid, van de Dww als "uitval of aantasting van watervoorzieningswerken, waardoor de continuïteit van de levering van deugdelijk drinkwater wordt verbroken of in gevaar komt". De verstoring-risicoanalyse is gedefinieerd als "analyse met betrekking tot het risico op verstoringen, bedoeld in artikel 33 van de wet, met inbegrip van het actueel houden van die analyse". Blijkens bijlage B van het Dwb (inhoud leveringsplan) gaat het daarbij vooral om dreigingen die (kunnen) leiden tot verstoring en beveiligings- en andere maatregelen (in het kader van crisisbeheer). Bij de door de richtlijn vereiste risicobeoordeling en risicobeheer gaat het (artikelen 7 en 9, tweede lid) om het gehele watervoorzieningssysteem, rekening houdend met de resultaten van risicobeoordeling en beheer van de onttrekkingsgebieden voor onttrekkingspunten door de waterkwaliteitsbeheerder (artikel 8) en om alle gevaren en gevaarlijke gebeurtenissen in het systeem, rekening houdend met risico's als gevolg van klimaatverandering, lekken en lekkende leidingen. Dit omvat bijv. ook geleidelijke veranderingen die een risico kunnen gaan vormen zoals verzilting en ook geleidelijke verontreiniging van oppervlaktewater of grondwater naast lozingen vanuit puntbronnen.

Met het oog daarop is de reikwijdte van de regelgeving verbreed tot het gehele watervoorzieningssysteem en is in artikel 15 van het Dwb een systeem van risicobeoordeling en risicobeheer als bedoeld in de artikelen 7 en 9 van de richtlijn voor het gehele systeem voorgeschreven. In artikel 47 van het Dwb (nieuw) is met het oog daarop een regeling opgenomen waarbij de verstoringrisico-analyse deel wordt van de algemene risicobeoordeling en daarmee mede dient ter uitvoering van de verplichtingen van de richtlijn maar vanwege het specifieke eigenstandige karakter (specifieke dreigingen, crisisvoorbereiding en crisisbeheersing) een eigen procedure en kader houdt (artikel 47a, nieuw) dat zoveel mogelijk synchroon loopt met de algemene risicobeoordeling.

Op die manier kan aan de richtlijn worden voldaan zonder onnodige dubbelingen of belemmeringen en met behoud van de voor verstoringen noodzakelijke specifieke kaders. Op het toezicht door de eigenaar was reeds een verplicht kwaliteitsmanagementsysteem gebaseerd op NEN-EN-ISO 9001 van toepassing.

In verband met de invoering van algemene risicobeoordeling en risicobeheer en het grotere belang dat het toezicht door de eigenaar en het kwaliteitssysteem heeft gekregen in het stelsel is een norm toegevoegd waaraan het systeem moet voldoen. Naast ISO 9001 dat betrekking heeft op de bedrijfsvoering en het management daarvan en dat meer algemene voorschriften bevat, bijvoorbeeld over documentatie en verantwoording, gaat het nieuw voorgeschreven NEN-EN 15975 een stap verder, namelijk hoe een risicobeoordeling en risicobeheer plan voor de drinkwatervoorziening moet worden opgesteld. Deze norm volgt o.a. uit de (overwegingen van) de richtlijn. Beide delen zijn van toepassing. In het belang van een goede uitvoering van (het systeem van) de risicobeoordeling, het risicobeheer en het kwaliteitsmanagementsysteem en de daarop van toepassing zijnde normen kunnen nadere regels worden gesteld bij ministeriële regeling. Hierbij kan bijv. gedacht worden aan het preciseren waar de preventie controlemaatregelen aan moeten

voldoen of om af te bakenen met de kaders voor legionella of verstoring. Dit is geregeld in het nieuwe tweede en derde lid van artikel 15.

Het voormalige tweede en derde lid zijn vernummerd tot vierde en vijfde lid. De tekst is gewijzigd in verband met de invoering van het algemene systeem van risicobeoordeling en risicobeheer.

Artikel I, onderdeel E (wijziging artikel 19 van het Drinkwaterbesluit)

De wijziging van artikel 19, eerste lid, onderdeel b, van het Dwb volgt uit de omzetting van artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de richtlijn. Voor de uitvoering en handhaving heeft dit geen gevolgen.

Artikel I, onderdelen F en G (wijziging artikel 20; nieuwe artikelen 20a en 20b van het Drinkwaterbesluit)

Artikel 20 is gewijzigd en in verband met de Europese harmonisatie door de richtlijn beperkt tot materialen (voor chemicaliën, die niet onder de harmonisatie vallen, is een nieuw artikel 20a opgenomen).

Het eerste en tweede lid vormen een gemoderniseerde en vereenvoudigde voortzetting van het voormalige eerste en tweede lid. Dit omvat de delegatiegrondslag voor de bij ministeriële regeling gestelde (hygiënische) eisen aan de materialen en voor de beoordeling daarvan volgens een systeem van kwaliteitsverklaringen, zoals voorheen opgenomen in de Regeling materialen drinkwater- en warmtapwatervoorziening. Het vereiste van een door de minister erkende kwaliteitsverklaring is daarbij vervallen, omdat de minister deze in de praktijk niet verleent. Kwaliteitsverklaringen worden verleend door daartoe geaccrediteerde instellingen die voldoen aan door de Raad voor Accreditatie gestelde eisen. Voor gevallen waarvoor geen kwaliteitsverklaring is afgegeven kan op andere wijze worden aangetoond dat aan de eisen wordt voldaan. In verband met de richtlijn en uitvoeringspraktijk zal ook de rol en positie van de commissie van deskundigen worden herzien. Taken van de commissie zullen bij regeling van de minister nader worden bepaald in overleg met alle betrokken partijen (artikel 20b).

Het derde en vierde lid bevatten bepalingen voor de situatie die ontstaat door het in de toekomst van kracht worden van gedelegeerde uitvoeringshandelingen en positieve lijsten en methoden voor het testen en aanvaarden op Europees niveau. Op grond van die bepalingen gaan deze Europese regels direct gelden in het kader van het Drinkwaterbesluit zonder dat nog verdere omzetting in het Drinkwaterbesluit vereist is. Wel zijn op die momenten wijzigingen van de Regeling materialen en chemicaliën drinkwater- en warmtapwatervoorziening nodig waar tijdig in zal worden voorzien. Het vijfde lid bevat overgangsrecht met het oog hierop, waardoor bestaande beschermingsniveaus en toegelaten gebruik op basis van kwaliteitsverklaringen of anderszins met de daaraan ten grondslag liggende onderzoeksmethoden en -criteria van kracht blijven totdat de voor het desbetreffende materiaal of onderzoeksmethode gestelde Europese regelgeving volledig van kracht is geworden. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de pagina's 10 en 18 e.v. van het algemeen deel van de nota van toelichting.

In het nieuwe zesde lid is een delegatiegrondslag opgenomen voor nadere regels bij ministeriële regeling indien nodig voor de omzetting van de in dit artikel genoemde bepalingen van de richtlijn (indien deze niet rechtstreeks werken, onduidelijk nog is wat het type regelgeving van de bedoelde uitvoeringshandelingen en gedelegeerde handelingen zal worden) of uitvoering.

Het nieuwe artikel 20a bevat een met het oog op het voorgaande geactualiseerde basis met delegatiegrondslag voor chemicaliën. Er is geen sprake van inhoudelijke wijzigingen.

Het nieuwe artikel 20b bevat de eerdergenoemde (voortgezette) basis voor aanwijzing van de commissie van deskundigen of andere instantie (eerste lid) en een delegatiegrondslag om nadere regels in het belang van een goede uitvoering en handhaving te kunnen stellen (tweede lid). Dit laatste dient mede het belang van een goede omzetting.

Artikel I, onderdeel H (wijziging artikel 21 van het Drinkwaterbesluit)

Dit betreft een actualisatie van een technische norm (zie de gewijzigde definitie in artikel 1, eerste lid van het Dwb).

Artikel I, onderdeel I (nieuw artikel 22a van het Drinkwaterbesluit)

Het nieuwe artikel 22a vormt een voortzetting van de informatieverplichtingen, zoals voorheen opgenomen in artikel 22, derde lid, van het Dwb. Deze zijn uitgebreid met informatieverplichtingen in geval van overschrijding van een richtwaarde als bedoeld in artikel 22a. Het betreft bepalingen ter uitvoering van artikel 10, derde lid, onderdeel b, van de richtlijn.

Artikel I, onderdeel J (wijziging artikel 25 van het Drinkwaterbesluit)

Bij de regels voor de richtwaarden voor aandachtstoffen, bedoeld in artikel 13, achtste lid, van de richtlijn, voor zover deze betrekking hebben op drinkwaterbedrijven en collectieve watervoorzieningen, wordt conform het bepaalde in dat lid aangesloten bij de regels voor indicatorparameters (artikel 25 van het Dwb). De richtwaarden worden bij uitvoeringshandeling van de Europese Commissie vastgesteld (verordening of richtlijn). Door de directe verwijzing vallen deze onder de werking van artikel 25 van het Dwb. De verwijzing is opgenomen in het opschrift en het eerste lid. De desbetreffende bepalingen van de richtlijn houden in:

“dat de Commissie uitvoeringshandelingen vaststelt om een aandachtstoffenlijst op te stellen en te actualiseren met stoffen of verbindingen die vanuit een gezondheidsperspectief aanleiding geven tot bezorgdheid bij het publiek of de wetenschappelijke gemeenschap (“de aandachtstoffenlijst”), zoals geneesmiddelen, hormoonontregelende verbindingen en microplastics. β -oestradiol en nonylfenol worden opgenomen in de eerste aandachtstoffenlijst gezien hun hormoonontregelende eigenschappen en hun risico voor de gezondheid van de mens. De eerste aandachtstoffenlijst wordt uiterlijk op 12 januari 2022 vastgesteld. De aandachtstoffenlijst bevat voor iedere stof of iedere verbinding een richtwaarde en waar nodig een mogelijke analysemethode die geen buitensporige kosten met zich meebrengt. De lidstaten stellen monitoringsvoorschriften op met betrekking tot de mogelijke aanwezigheid van in de aandachtstoffenlijst opgenomen stoffen of verbindingen, op relevante punten in het watervoorzieningssysteem van voor menselijke consumptie bestemd water (...). Wanneer een in de aandachtstoffenlijst opgenomen stof of verbinding overeenkomstig artikel 8, lid 2, of overeenkomstig de vijfde alinea van dit lid wordt gedetecteerd in concentraties die de in de aandachtstoffenlijst vermelde richtwaarden overschrijden, zorgen de lidstaten ervoor dat alle volgende maatregelen in overweging worden genomen en de relevant geachte maatregelen worden genomen:

- a) preventieve maatregelen, mitigatiemaatregelen of passende monitoring in de onttrekkingsgebieden voor de onttrekkingspunten of in onbehandeld water als bedoeld in artikel 8, lid 4, eerste alinea, onder a), b) en c);
- b) van waterleveranciers eisen dat zij monitoring van die stoffen of verbindingen uitvoeren overeenkomstig artikel 8, lid 5, tweede alinea, onder a);
- c) van waterleveranciers eisen dat zij controleren of een behandeling toereikend is om de richtwaarde te bereiken, en, indien nodig, dat zij de behandeling optimaliseren, en
- d) herstelmaatregelen overeenkomstig artikel 14, lid 6, wanneer de lidstaten dat nodig achten om de gezondheid van de mens te beschermen.”

Voor waterbeheerders zijn van belang de maatregelen bedoeld onder a. Voor drinkwaterbedrijven de maatregelen, bedoeld onder b tot en met d. In voorkomende gevallen zal in overleg met de ILT moeten worden bepaald welke monitoring vereist is en welke eventuele maatregelen.

De informatieplicht t.a.v. de toezichthouder (ILT) van artikel 25 van het Dwb is daarbij verruimd met gevallen waarin een richtwaarde als bedoeld in artikel 13, achtste lid, van de Drinkwaterrichtlijn is overschreden. Hiermee worden de artikelen 13, achtste lid, en 14 van de richtlijn mede omgezet (met het oog op de handhaving, waar artikel 14, tweede lid, van de richtlijn ook in het bijzonder op ziet). Van inhoudelijke wijzigingen is daarbij geen sprake. Via het derde lid van artikel 25 Dwb werkt dit ook door naar consumenten en andere afnemers, zij dienen op de daar bedoelde wijze te worden geïnformeerd ook bij overschrijding van een richtwaarde. De desbetreffende informatieplichten t.a.v. consumenten omvatten daarmee voortaan ook gevallen waarin niet voldaan wordt aan de richtwaarden van artikel 13, achtste lid, van de richtlijn en dit als een potentieel gevaar voor de volksgezondheid wordt beschouwd.

Artikel I, onderdeel K (nieuw artikel 26a van het Drinkwaterbesluit)

Artikel 26a is ingevoegd ter implementatie van bijlage IV van de richtlijn in samenhang met artikel 17, eerste en tweede lid, van de richtlijn.

Eerste lid

In artikel 17 eerste lid wordt bepaald dat de lidstaten ervoor zorgen dat passende, actuele informatie over voor menselijke consumptie bestemd water beschikbaar is, overeenkomstig bijlage IV, met inachtneming van alle toepasselijke gegevensbeschermingsregels. Artikel 17, eerste lid, betreft een voortzetting van artikel 13, eerste lid, van de voormalige richtlijn, met een nieuwe bijlage IV met eisen. Artikel 24a van het Dwb is ingevoegd met het oog op het voldoen aan bijlage IV van de richtlijn. Hierin wordt al gedeeltelijk voorzien door artikel 26 van het Dwb. Op grond van artikel 26, tweede lid, dienen de daar bedoelde kwaliteitsgegevens ter beschikking te worden gesteld aan het publiek. Met het oog daarop is een afbakeningsbepaling opgenomen.

Op grond van de wijziging van artikel 31 Dwb is artikel 26a van het Dwb van overeenkomstige toepassing op collectieve watervoorzieningen. De gegevensverstrekking, bedoeld in onderdeel 7 van bijlage IV van de richtlijn geldt alleen voor waterleveranciers die ten minste 10 000 m³ per dag leveren of ten minste 50 000 mensen bedienen.

Bijlage IV van de richtlijn bepaalt:

“Bijlage IV

INFORMATIE VOOR HET PUBLIEK

De informatie in de volgende punten wordt online ter beschikking gesteld van consumenten op een gebruikersvriendelijke en op consumenten toegesneden wijze en consumenten kunnen op een met redenen omkleed verzoek ook met andere middelen toegang tot deze informatie verkrijgen.

- 1) identificatie van de desbetreffende waterleverancier, het gebied waaraan en het aantal personen aan wie water wordt geleverd, en de waterproductiemethode, met inbegrip van algemene informatie over de toegepaste soorten waterbehandeling en desinfectie; de lidstaten mogen in overeenstemming met artikel 13, lid 1, van Richtlijn 2007/2/EG van dit vereiste afwijken;
- 2) de recentste monitoringresultaten voor de in de lijsten in bijlage I, delen A, B, en C, opgenomen parameters, met inbegrip van monitoring van de frequentie samen met de overeenkomstig artikel 5 vastgestelde parameterwaarden; de monitoringresultaten mogen niet ouder zijn dan één jaar, tenzij wanneer dit volgens de in deze richtlijn vastgestelde monitoringfrequentie wel is toegestaan;
- 3) informatie over de volgende, niet in bijlage I, deel C, opgenomen parameters en bijbehorende waarden:
  - a) hardheid;
  - b) in water opgeloste mineralen, anionen/kationen:
    - calcium Ca,
    - magnesium Mg,
    - kalium K;
- 4) indien sprake is van mogelijk gevaar voor de gezondheid van de mens, als vastgesteld door de bevoegde autoriteiten of andere betrokken instanties nadat de overeenkomstig artikel 5 vastgestelde parameterwaarden werden overschreden, informatie over het mogelijke gevaar voor de gezondheid van de mens en het daarmee verbonden gezondheids- en consumptieadvies of een hyperlink waarmee dergelijke informatie te vinden is;
- 5) relevante informatie over de risicobeoordeling van het watervoorzieningssysteem;
- 6) consumentenadvies, onder meer over manieren om het waterverbruik terug te dringen, in voorkomend geval, over manieren om naargelang de plaatselijke omstandigheden water op een verantwoorde wijze te gebruiken en over manieren om gezondheidsrisico's ten gevolge van stilstaand water te voorkomen;
- 7) voor waterleveranciers die ten minste 10 000 m³ per dag leveren of ten minste 50 000 mensen bedienen, jaarlijkse informatie over:

- a) de algemene prestaties van het watersysteem in termen van efficiëntie, en lekkagepercentages, zodra die informatie beschikbaar is en uiterlijk op de in artikel 4, lid 3, tweede alinea, bepaalde datum;
- b) de eigendomsstructuur van de waterlevering door de waterleveranciers;
- c) indien kosten worden teruggewonnen middels een tarifieringstelsel, informatie over de tariefstructuur per kubieke meter water, met inbegrip van vaste en variabele kosten en kosten in verband met maatregelen uit hoofde van artikel 16, indien de waterleveranciers dergelijke maatregelen hebben genomen;
- d) indien beschikbaar, een samenvatting en statistieken van door de waterleveranciers ontvangen klachten betreffende aangelegenheden die onder het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen;

8) consumenten krijgen, op een met redenen omkleed verzoek, toegang tot historische gegevens voor de in de punten 2 en 3 genoemde informatie, tot tien jaar terug, indien beschikbaar, en niet eerder dan 13 januari 2023”.

Tweede lid

Het tweede lid van artikel 17 van de Drinkwaterrichtlijn bevat actieve informatieplichten voor gegevensverstrekking aan consumenten en andere afnemers. Het tweede lid bepaalt:

“2. De lidstaten zorgen ervoor dat alle personen aan wie voor menselijke consumptie bestemd water wordt geleverd, regelmatig en ten minste eenmaal per jaar de volgende informatie ontvangen, zonder dat zij daarom hoeven te vragen, en in de meest geschikte en makkelijk toegankelijke vorm (bijvoorbeeld op facturen of via digitale middelen zoals slimme applicaties):

- a) informatie over de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water, inclusief de indicatorparameters;
- b) de prijs per liter en per m³ van het geleverde, voor menselijke consumptie bestemd water;
- c) de door het huishouden verbruikte hoeveelheid, ten minste per jaar of per factureringsperiode, samen met de jaarlijkse tendens in het huishoudelijke verbruik, voor zover dit technisch mogelijk is en indien de waterleverancier over deze gegevens beschikt;
- d) vergelijkingen van het jaarlijkse waterverbruik van het huishouden met een gemiddeld verbruik voor een huishouden, voor zover van toepassing overeenkomstig punt c);
- e) een link naar de website die de in bijlage IV vermelde informatie bevat.”

Deze verplichtingen worden in artikel 26a, tweede lid, van het Dwb opgenomen als verplichtingen voor de drinkwaterbedrijven, omdat dit aansluit bij de gangbare informatievoorziening door de drinkwaterbedrijven. De kwaliteitsgegevens (onderdeel a) werden al geregeld door artikel 26 van het Dwb. Artikel 26 van het Dwb regelt het bewaren en jaarlijks bekendmaken van de kwaliteitsgegevens, op basis van artikel 21, derde lid, onderdeel e, onderdeel 1°, van de Dww. De richtlijn vereist actieve bekendmaking aan consumenten, bijvoorbeeld langs digitale weg. De gegevens bedoeld in de onderdelen b tot en met e van artikel 17, tweede lid, van de richtlijn, worden reeds jaarlijks verstrekt bij de jaarnota van de drinkwaterbedrijven. Met het nieuwe artikel 26a, tweede lid, van het Dwb wordt dit geformaliseerd.

Derde lid

Op grond van het derde lid kunnen zo nodig nadere regels in het belang van een goede uitvoering worden gesteld.

Artikel I, onderdeel L (wijziging artikel 28 van het Drinkwaterbesluit)

De wijziging van artikel 28 van het Dwb bevat diverse verduidelijkingen in verband met artikel 15 van de richtlijn. Van inhoudelijke wijzigingen is daarbij geen sprake. Dit omvat in de eerste plaats de in artikel 15, eerste lid, onderdeel a, b of c genoemde beperkingen voor ontheffingen. Indien wordt voldaan aan de vereisten voor een ontheffing van het eerste lid, aanhef van dat artikel zijn vervolgens de bedoelde beperkingen relevant.

De primaire vereisten zijn: een dergelijke afwijking vormt geen gevaar voor de gezondheid van de mens en de levering van voor menselijke consumptie bestemd water in het betrokken gebied kan op geen enkele andere redelijke manier kan worden verzekerd. Deze vereisten voor een ontheffing zijn opgenomen in artikel 21, vijfde lid, van de Dww en artikel 28 van het Dwb. De bedoelde

beperkingen voor een ontheffing waarnaar aan het slot van artikel 28, eerste lid, van het Dwb wordt verwezen zijn:

- a) een nieuw onttrekkingsgebied voor onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water;
- b) een nieuwe bron van verontreiniging in het onttrekkingsgebied voor onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water of nieuw opgespoorde of vastgestelde parameters, of
- c) een onvoorzien en uitzonderlijke situatie in een bestaand onttrekkingsgebied voor de onttrekking van voor menselijke consumptie bestemd water die tot tijdelijke, beperkte overschrijdingen van de parameterwaarden kan leiden.

Deze beperkingen worden bij de ontheffingverlening reeds gehanteerd en zijn staand beleid. Van inhoudelijke of juridische wijzigingen is daarom geen sprake. De ontheffingen moeten voorts voldoen aan de informatie, genoemd in artikel 15, tweede lid, van de richtlijn. Dit omvat:

- a) de gronden voor van de afwijking;
- b) de parameter waarop de afwijking betrekking heeft, voorgaande relevante monitoringsresultaten en de maximaal toelaatbare parameterwaarde ingevolge het besluit omtrent de afwijking;
- c) het geografisch gebied, de hoeveelheid geleverd water per dag, de betrokken bevolkingsgroep en of de afwijking gevolgen heeft voor enig betrokken exploitant van een levensmiddelenbedrijf;
- d) een passend monitoringschema met, zo nodig, een verhoogde monitoringsfrequentie;
- e) een samenvatting van het plan voor de noodzakelijke herstelmaatregelen, met inbegrip van een tijdschema voor het werk, een raming van de kosten en voorzieningen voor de evaluatie, en
- f) de duur van de afwijking.

In de in artikel 29 van het Dwb bedoelde kortdurende gevallen behoeft deze informatie niet in de ontheffing te worden opgenomen en moet voldaan worden aan artikel 15, derde en vierde lid, van de richtlijn. Deze vereisten zijn opgenomen in artikel 29 van het Dwb.

Artikel I, onderdeel M (wijziging artikel 30 van het Drinkwaterbesluit)

In artikel 30, eerste lid, is verduidelijkt dat de monitoring van het water dat door de eigenaar van een drinkwaterbedrijf wordt gebruikt voor de bereiding van drinkwater, bedoeld in artikel 22, eerste lid, van de wet, plaatsvindt met inachtneming van de artikelen 9 en 13 en bijlage II van de Drinkwaterrichtlijn en de daarop berustende bepalingen. Artikel 9, derde lid, aanhef en onderdeel c, van de richtlijn vereist een leveringsspecifiek programma voor operationele monitoring overeenkomstig artikel 13 van de richtlijn. Artikel 13 van de richtlijn betreft de monitoring. Het tweede lid, onderdeel e, van dat artikel betreft de operationele monitoring, te verrichten overeenkomstig bijlage II, deel A, punt 3 van de richtlijn (bedrijfsparameters en referentiewaarden). De monitoringsverplichtingen omvatten het gehele watervoorzieningssysteem, van bron tot tap en is onderdeel van het systeem van risicobeoordeling en beheer van het watervoorzieningssysteem (artikel 15 van het Dwb). De bij ministeriële regeling te stellen nadere regels en eisen kunnen in elk geval betrekking hebben op:

- de frequentie van een risicoanalyse voor het watervoorzieningssysteem (uitgebreid éénmaal per vier jaar, elk jaar addendum);
- het jaarlijks opstellen van een monitoringprogramma op basis van de risicobeoordeling;
- het jaarlijks goedkeuren van het monitoringprogramma door de ILT.

Artikel I, onderdeel N (wijziging artikel 31 van het Drinkwaterbesluit)

De wijziging van het eerste lid leidt ertoe dat ook de verplichtingen van artikel 15 met betrekking tot risicobeoordeling en risicobeheer en die van artikel 26a met betrekking tot aan consumenten ter beschikking te stellen informatie van overeenkomstige toepassing zijn op collectieve watervoorzieningen. Dit volgt uit de Drinkwaterrichtlijn, die alleen voor kleine of zeer kleine collectieve drinkwatervoorzieningen uitzonderingsmogelijkheden of vrijstellingen omvat (zie bij de wijziging van artikel 32, onderdeel O, hierna).

Artikel I, onderdeel O (wijziging artikel 32 van het Drinkwaterbesluit)

De herziene Drinkwaterrichtlijn leidt tot extra eisen en verplichtingen (o.a. risicobeoordeling en risicobeheer, artikel 9) met geclausuleerde vrijstellingen of uitzonderingsmogelijkheid voor (zeer)

kleine collectieve watervoorzieningen. Met het oog daarop zijn definities voor deze (zeer) kleine collectieve watervoorzieningen opgenomen in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet ingevolge artikel II, onderdeel A, van de Verzamelwet IenW 2021:

- *kleine collectieve watervoorziening*: collectieve watervoorziening die per dag gemiddeld tussen 10 m³ en 100 m³ levert of die tussen 50 en 500 mensen bedient;

- *zeer kleine collectieve watervoorziening*: collectieve watervoorziening die gemiddeld minder dan 10 m³ per dag levert of minder dan 50 personen bedient.

In verband daarmee zijn de vrijstellings- en uitzonderingsmogelijkheden van artikel 25 Dww gewijzigd door de eerdergenoemde Verzamelwet IenW 2021, in overeenstemming met de richtlijn. Daardoor worden bestaande kwaliteits- en beschermingsniveaus gehandhaafd zonder toename van de regeldruk en administratieve lasten voor de circa 200 voorzieningen (kampeerterreinen, Defensierterreinen) die het betreft.

Voorts is in verband hiermee de vrijstellings- en uitzonderingsmogelijkheid van artikel 25, tweede en derde lid, van de Dww gewijzigd (artikel II, onderdeel C van de Verzamelwet IenW).

Het tweede lid van dat artikel, als gewijzigd, bevat een regeling voor zeer kleine collectieve watervoorzieningen. Onderdeel a van dat lid vormt een voortzetting van het voormalige tweede en derde lid, met toevoeging van "onder daarbij te stellen voorwaarden". Dit betreft gevallen waarin geen sprake is van een openbare of commerciële activiteit (de in artikel 32 van het Drinkwaterbesluit (Dwb) opgenomen algemene vrijstelling voor zogenoemde paalkampeerterreinen). Hierin treedt geen verandering op.

Het tweede lid, aanhef en onderdeel b, van artikel 25 van de Dww betreft de zeer kleine collectieve watervoorzieningen die wél leveren in het kader van een commerciële of openbare activiteit (kleine campings, Defensierterreinen enz.). Artikel 3, zesde lid, van de richtlijn bevat vrijstellingen voor deze categorie van de artikelen 7 tot en met 12 en 16 e.v. van de richtlijn. Dit betreft de verplichtingen m.b.t. risicoanalyse en risicobeheer (artikelen 7-9), huishoudelijk leidingnet (artikel 10), materialen en chemicaliën (artikelen 11 en 12), toegang en voorlichting (artikelen 16 en 17). Op basis hiervan worden deze voorzieningen van deze verplichtingen vrijgesteld in artikel 32 van het Dwb. Wel van toepassing zijn de overige bepalingen zoals m.n. algemene en kwaliteitseisen (artikelen 4-6) en monitoring, herstelmaatregelen en afwijkingen (artikelen 13-16).

Artikel 25, derde lid, van de Dww, als gewijzigd, omvat een uitzonderingsbevoegdheid voor kleine collectieve watervoorzieningen. Artikel 9, zesde lid, van de richtlijn bevat een uitzonderingsbevoegdheid voor de verplichtingen m.b.t. risicobeoordeling en risicobeheer voor deze voorzieningen onder de daar gestelde voorwaarden (kwaliteit niet in het gedrang; monitoring). Aan deze uitzondering wordt eveneens invulling gegeven in artikel 32 van het Dwb, conform de voorwaarden van de richtlijn.

Op basis van het gewijzigde artikel 25 van de Dww bevat artikel 32 van het Dwb de bedoelde vrijstellingen (hoofdstuk III van de wet en de in artikel 31 van het Dwb genoemde artikelen). Het eerste lid bevat de eerdere vrijstelling voor paalkampeerterreinen en eventuele andere zeer kleine collectieve watervoorzieningen die geen drinkwater leveren in het kader van een commerciële of openbare activiteit (het eerdere artikel 32, algemener geformuleerd). De eerder gestelde voorwaarde dat bij de voorziening wordt aangegeven dat het water ook na koken of filtreren, niet bestemd is om te drinken of voedsel mee te bereiden is verscherpt en uitgebreid tot meerdere talen en met een visueel symbool zoals een verbodsbord).

Het tweede lid van artikel 32 van het Dwb bevat vrijstellingen voor zeer kleine collectieve watervoorzieningen die wél leveren in het kader van een commerciële of openbare activiteit. De in artikel 31, eerste lid, genoemde artikelen 15 en 26a van het Dwb zijn niet van overeenkomstige toepassing in deze gevallen (conform artikel 3, zesde lid, van de richtlijn).

Het derde lid van artikel 32 van het Dwb bevat een vrijstelling voor kleine collectieve watervoorzieningen. Artikel 15 van het Dwb is daarop niet van toepassing (conform artikel 9, zesde lid, van de richtlijn). Deze voorzieningen worden niet vrijgesteld van de eisen van de artikelen 19 tot en met 21 van het Dwb omdat deze voorzieningen daar voorheen al aan moesten voldoen (want commercieel/openbaar) en de bestaande beschermingsniveaus worden gehandhaafd. In het derde lid is voorts bepaald dat de informatieplichten van toepassing zijn voor zover naar het oordeel van de inspecteur passend bij de aard en omvang van de voorziening. Zo is

bijv. een jaarafrekening met maandverbruiksgegevens niet passend of uitvoerbaar voor een camping met eigen winning met vooral zomergasten.

Met de wijzigingen wordt aangesloten bij het regime van de Drinkwaterrichtlijn, met handhaving van bestaande kwaliteits- en beschermingsniveaus en zonder toename van regeldruk en administratieve lastendruk.

Artikel I, onderdeel P (wijziging artikel 35 van het Drinkwaterbesluit)

Onderdeel 1 betreft een technische aanpassing van onderdeel a van artikel 35 van het Dwb. In het kader van de inwerkingtreding van de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) per 1 januari 2022 is de verwijzing in artikel 35 van het Dwb naar artikel 1.2, onderdeel 1, van het Uitvoeringsbesluit WTZi gewijzigd. Conform de strekking van artikel 35, onderdeel a, zoals dat voorheen luidde gaat het daarbij met name om ziekenhuizen, dit is verduidelijkt in de tekst (aangezien 'instellingen voor medisch-specialistische zorg' vanuit de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg, breder kan worden geïnterpreteerd dan alleen ziekenhuizen). Bij zelfstandige behandelcentra is de eerdere uitzondering gewijzigd, voor zover sprake is van nachtverblijf vallen deze onder de verplichtingen van hoofdstuk 4. Dit betreft evenals de wijziging van onderdeel 2 technische aanpassingen volgend uit de recent uitgevoerde evaluatie van de regelgeving voor legionellapreventie in leidingwater², noodzakelijk voor een juiste en volledige omzetting. Onderdeel 2. In het eerste lid is "sauna" toegevoegd (nieuw onderdeel j). De meeste van deze bedrijven hebben een bad en vallen daarmee onder categorie f. Sommige hebben dat echter niet of hebben het bad weggehaald om niet meer aan legionellapreventie te hoeven doen. Dit is ongewenst want een risico voor de volksgezondheid.

Artikel I, onderdeel Q (wijziging artikel 36 van het Drinkwaterbesluit)

Dit betreft een technische aanpassing volgend uit de recent uitgevoerde evaluatie van de regelgeving voor legionellapreventie in leidingwater³. Deze is van belang voor een zo goed mogelijke uitvoering van de verplichtingen van de richtlijn. Uit de evaluatie blijkt dat niet steeds voldoende duidelijk is wat de eigenaar moet doen indien hij constateert dat de in het eerste lid van artikel 36 opgenomen normwaarde werd overschreden (de Dww bevat een algemene verplichting tot herstelmaatregelen voor de eigenaar van een collectieve watervoorziening in artikel 25 juncto artikel 21, derde lid, onder d, en voor de eigenaar van een collectief leidingnet in artikel 29, eerste lid). Met het toegevoegde nieuwe derde lid wordt specifiek voor *Legionella* verduidelijkt dat hij ervoor moet zorgen dat de oorzaak van de overschrijding wordt achterhaald en dat er maatregelen moeten worden genomen om nieuwe overschrijdingen te voorkomen.

Artikel I, onderdeel R (nieuw artikel 45a van het Drinkwaterbesluit)

Het nieuwe artikel 45a van het Dwb bevat nadere regels m.b.t. lekverliezen, maatregelen en rapportage die volgen uit artikel 4, derde lid, van de richtlijn. Deze gelden alleen in geval van overschrijding van de daar genoemde drempelwaarde, te beoordelen op basis van de in bijlage B van het Dwb opgenomen methode in het kader van het leveringsplan (zie artikel 53 van het Dwb). De maatregelen met uitvoeringstermijn en rapportageplichten zijn gebaseerd op artikel 44, eerste lid van de Dww. De bedoelde drempelwaarde wordt uiterlijk op 12 januari 2028 vastgesteld door de Europese Commissie. In geval van overschrijding van de drempelwaarde dienen de lidstaten een actieplan in te dienen met maatregelen ter vermindering van hun lekkagepercentage, uiterlijk op 12 januari 2030. Met het oog daarop wordt bepaald dat (ingeval van overschrijding van de drempelwaarde) voor de eerste maal voor 1 januari 2029 uitvoering wordt gegeven aan de verplichtingen, zodat tijdig kan worden gerapporteerd.

Artikel I, onderdeel S (nieuw artikel 47 van het Drinkwaterbesluit)

---

² Zie 'Vragen en knelpunten rond legionellaregelgeving in leidingwater op basis van 20 jaar praktijk in Nederland', met name paragraaf 3.2.

³ Ibidem, paragraaf 6.2.

Het voormalige artikel 47 van het Dwb is vernummerd tot artikel 47a. Het nieuw ingevoegde artikel 47 bevat een regeling van de risicobeoordeling van het watervoorzieningssysteem, bedoeld in de artikelen 7 en 9 van de richtlijn. Zie in dit verband ook de toelichting op de wijziging van artikel 15 van het Dwb, hiervoor (artikel I, onderdeel D).

Het eerste lid borgt dat de risicobeoordeling voldoet aan artikel 9, tweede en vijfde lid, van de richtlijn. Met het oog op de al bestaande en specifieke verstorings-risicoanalyse bepaalt het tweede lid dat deze onderdeel is van de algemene risicobeoordeling en dat daarbij uitsluitend de bepalingen van artikel 47a (artikel 47 oud) van toepassing zijn. Dit vanwege het specifieke en eigenstandige karakter van verstoringen, de verstoringsrisicoanalyse en verstoringsparagraaf in het leveringsplan. Daarbij gaat het onder andere om specifieke dreigingen en crisisvoorbereiding en -beheersing. Met het oog op een eenduidige en voor de praktijk uitvoerbare systematiek wordt bij de algemene risicobeoordeling aangesloten bij de systematiek van totstandkoming van de verstoringsrisicoanalyse, dat wil zeggen:

- het voorleggen van de risicobeoordeling of actualisatie daarvan aan de inspecteur met het oog op goedkeuring van het leveringsplan, met bevoegdheid tot opdragen van wijzigingen of opnieuw uitvoeren;

- het opstellen van een paragraaf "risicobeheer watervoorzieningssysteem", op te nemen in het leveringsplan (conform de eisen van bijlage B, onderdeel 4, en de richtlijn).

De algemene risicobeoordeling en -paragraaf daarvoor lopen daarmee procedureel en in de tijd zoveel mogelijk gelijk op met de verstoringsrisicoanalyse en paragraaf maar dit is geen noodzaak. De aard van de dreigingen en risico's bij verstoring kunnen bijv. om een eerdere herziening vragen (zie ook artikel 7, zevende lid, van de richtlijn) dan bij bijv. diffuse verontreiniging. De termijnen van de richtlijn voor eerste uitvoering zijn aangehouden, uiterlijk op 12 januari 2029 en vervolgens evaluatie en bijwerking met regelmatige tussenpozen van vier jaar met indien nodig tussentijdse actualisaties (artikel 7, zevende lid, van de richtlijn). Deze termijn geldt ook voor de controle (beheers)maatregelen en programma's tenzij deze een doorlopend karakter hebben of uit hun aard niet voor 2029 kunnen worden uitgevoerd, bijv. i.v.m. ontwikkelingen die daarna optreden. Met het voorgaande kan ook zoals voorheen worden voldaan aan de geheimhoudingsvereisten, bedoeld in artikel 37, vierde lid, van de Dww.

Artikel I, onderdeel T (wijziging artikel 47a (artikel 47-oud) van het Dwb)

Deze wijziging synchroniseert de verstoringsrisico-analyse die al jarenlang wordt uitgevoerd in Nederland in beginsel met de algemene risicobeoordeling, in elk geval voor de eerste oplevering zoals vereist door de richtlijn.

Indien de omstandigheden (ontwikkeling van dreigingen) daartoe aanleiding vormen kan de verstoringsrisicoanalyse ook eerder worden gewijzigd en kan de geactualiseerde verstoringsparagraaf ook eerder worden gewijzigd door middel van een wijziging van het leveringsplan, dit vanwege het eigenstandige karakter van de regels voor verstoring (crisisvoorbereiding en crisisbeheersing i.v.m. specifieke dreigingen en scenario's).

Artikel I, onderdeel U (wijziging artikel 48 van het Dwb)

Dit betreft een technische wijziging.

Artikel I, onderdeel V (wijziging artikel 53 van het Drinkwaterbesluit)

Onderdeel 1. Het gewijzigde eerste lid bevat een in verband met het voorgaande verduidelijkte regeling van de inhoud van het leveringsplan. Dit betreft paragrafen risicobeheer watervoorzieningssysteem, verstoringsparagraaf en overige in Bijlage B opgenomen vereisten. Dit omvat daarmee de door artikel 9, tweede en vijfde lid, van de richtlijn vereiste controle(beheers)maatregelen, programma's en overige handelingen ter uitvoering van het risicobeheer van het watervoorzieningssysteem.

Onderdeel 2 wijzigt het derde lid. De vierjaarscyclus blijft ongewijzigd, dit sluit aan bij de bestaande praktijk en ontwikkelingen in het kader van cyber beveiliging en bescherming. De zesjaarstermijn van de richtlijn voor risicobeoordeling en risicobeheer is een minimum en is met

name relevant voor de waterbeheerder, vanwege de koppeling met de cycli van de Kaderrichtlijn water. Voor drinkwaterbedrijven is dat minder cruciaal. Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk en in elk geval nodig bij tussentijdse actualisaties van de verstoringsparagraaf of de paragraaf risicobeheer watervoorzieningssysteem. Drinkwaterbedrijven dienen op grond van de richtlijn te kunnen beschikken ~~kunnen~~ over de meest actuele gegevens en kunnen deze inbrengen in de gebiedsprocessen ten behoeve van beschermingsmaatregelen en monitoring van de drinkwaterbronnen (zie ook onder het Bkl) en informatie uit de gebiedsprocessen gebruiken ten behoeve van de risicobeoordeling en risicobeheer van hun watervoorzieningssysteem.

Onderdeel 3. Het nieuwe vijfde lid bevat een uitvoeringsplicht van de in het leveringsplan i.v.m. risicobeoordeling en risicobeheer (de verstoringsparagraaf en paragraaf risicobeheer watervoorzieningssysteem) opgenomen maatregelen en programma's. De termijn van 12 januari 2029 voor eerste uitvoering van de richtlijn is gevolgd. Deze geldt ook voor de maatregelen tenzij deze een doorlopend karakter hebben of uit hun aard niet voor 2029 kunnen worden uitgevoerd, bijv. i.v.m. ontwikkelingen die daarna optreden.

Het zesde lid bevat een delegatiegrondslag voor nadere regels van uitvoeringstechnische aard, nodig met het oog op mogelijke complicaties in de uitvoering van de op dit punt complexe (samenhangende) verplichtingen van de richtlijn/

Artikel I, onderdeel W (wijziging Bijlage A behorend bij hoofdstuk 3 van het Drinkwaterbesluit)

PM

Artikel I, onderdeel X (wijziging Bijlage B behorend bij hoofdstuk 5 van het Drinkwaterbesluit)

Onderdeel 1. Dit betreft een technische aanpassing.

Onderdeel 2.

Het nieuwe onderdeel 4 in bijlage B betreft de inhoud van de paragraaf risicobeheer watervoorzieningssysteem. Om praktische redenen volgt deze na de verstoringsparagraaf, vanwege het specifieke karakter daarvan en de hiervoor al bestaande specifieke regels en wijze van uitvoering, waarvoor deze implementatie geen gevolgen heeft. Korthedshalve wordt verwezen naar de toelichting op de artikelen 15, 47 (nieuw) en 53. Uit die artikelen volgt dat de risicobeoordeling en het risicobeheer de elementen, bedoeld in de artikelen 7 en 9 van de richtlijn, dienen te omvatten (voor zover deze elementen niet reeds worden bestreken door de verstoringsrisico-analyse en de verstoringsparagraaf).

Het nieuwe onderdeel 5 in bijlage B betreft een beschrijving van het lekverlies en de mogelijkheden om deze terug te dringen, met gebruikmaking van de meetmethode "Infrastructural leakage index (ILI)" of een andere door de minister van IenW aangewezen geschikte methode, overeenkomstig artikel 4, derde lid, van de Drinkwaterrichtlijn.

ARTIKEL II (wijziging Besluit kwaliteit leefomgeving)

Artikel II, onderdeel A (nieuw artikel 3.15a van het Besluit kwaliteit leefomgeving)

Ter implementatie van de artikelen 8 en 13 van de Drinkwaterrichtlijn is een nieuw artikel 3.15a opgenomen in afdeling 3.3 Beheer van watersystemen van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Het betreft tot de water(kwaliteits)beheerder gerichte verplichtingen voor grond- en oppervlaktewaterlichamen waaraan de functie "waterwinlocatie" is toegekend. De richtlijn vereist voor de onttrekkingsgebieden voor de onttrekkingspunten in deze waterlichamen een specifieke risicobeoordeling en risicobeheer (artikel 8, eerste tot en met derde lid, van de richtlijn) met aanvullende verplichtingen voor zeer zorgwekkende stoffen (artikel 13, achtste lid, van de richtlijn). Hierbij kan zoveel mogelijk worden aangesloten bij de systematiek van de Kaderrichtlijn

water voor risicobeoordeling, monitoring en maatregelen. In artikel 3.15a zijn met het oog daarop de algemene verplichtingen opgenomen met waar nodig een verwijzing naar de specifieke kaders voor omzetting van de Kaderrichtlijn water voor maatregelen en de monitoring, zoals opgenomen in het Bkl. Daarmee wordt een juridisch sluitende omzetting ook jegens waterbeheerders geborgd, zonder onnodige of dubbele verplichtingen, conform de bedoelingen van de richtlijngever en richtlijnsystematiek.

Met betrekking tot de verplichtingen voor de waterbeheerder, het volgende.

In artikel 2.1, eerste lid, van de Omgevingswet wordt bepaald dat een bestuursorgaan van gemeente, provincie of het Rijk of een waterschap zijn taken en bevoegdheden op grond van die wet uitoefent met het oog op de doelen van de wet, tenzij specifieke regels zijn gesteld. Op grond van het derde lid kan een uitwerking of begrenzing plaatsvinden die betrekking kan hebben op o.a. (onderdeel d) de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening.

In de Omgevingswet zijn op basis hiervan bestuursorganen aangewezen met als taak het beheer van watersystemen (waterbeheerders). Het begrip "beheer van watersystemen" is in de bijlage bij de Omgevingswet gedefinieerd als: samenstel van aan watersystemen verbonden taken, gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van die watersystemen en de vervulling van de op grond van deze wet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies.

Als waterbeheerder zijn in de Omgevingswet aangewezen:

- het waterschap (artikel 2.17, eerste lid, aanhef en onderdeel a, onderdeel 1, van de Omgevingswet)
- het provinciebestuur (artikel 2.18, eerste lid, aanhef en onderdeel d, onderdeel 1, van de Omgevingswet);
- de minister van Infrastructuur en Waterstaat (artikel 2.19, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de Omgevingswet).

Op grond van artikel 2.24, eerste lid, van de Omgevingswet kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de taakuitoefening door bestuursorganen om te voldoen aan omgevingswaarden (zoals normen voor waterkwaliteit) of andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving. Deze regels kunnen worden gesteld m.b.t. (onder andere) de taakuitoefening door waterbeheerders (artikel 2.25, eerste lid, aanhef en onder b, en volgende van de Omgevingswet). Regels als bedoeld in artikel 2.24 van de Omgevingswet worden voorts met het oog op het beheer van watersystemen in elk geval gesteld over programma's die voortvloeien uit internationale verplichtingen (zoals de Drinkwaterrichtlijn). Deze regels betreffen het waterbeheerprogramma van het waterschap (artikel 3.7 van de Omgevingswet), het regionale waterprogramma van gedeputeerde staten (artikel 3.8, tweede lid, Omgevingswet) en het nationaal waterprogramma (artikel 3.9, derde lid, van de Omgevingswet). Op basis daarvan zijn in het Bkl verdere bepalingen met betrekking tot het waterbeheerprogramma, regionaal waterprogramma of nationaal waterprogramma opgenomen (de artikelen 4.3, 4.4 en 4.10 van het Bkl). In de genoemde artikelen van het Bkl zijn de maatregelplichten van de Kaderrichtlijn water opgenomen. Hieraan zijn nu toegevoegd de uit de drinkwaterrichtlijn volgende (additionele) maatregelplichten van artikel 8, vierde lid, onderdelen a en b, en artikel 13, achtste lid, onderdeel a van de richtlijn (in artikel 3.15a, tweede lid wordt hiernaar verwezen ter verduidelijking van de kaders).

Ook met betrekking tot de monitoring (onderdeel van de risicobeoordeling van artikel 8, eerste en tweede lid, en artikel 13, achtste lid, van de drinkwaterrichtlijn) is zoveel mogelijk aangesloten bij § 11.2.3 (Waterkwaliteit) van het Bkl. Het derde lid van artikel 3.15a bevat daartoe eveneens een verwijzing, ter verduidelijking.

Het vierde lid vormt de omzetting van artikel 8, vijfde lid, van de richtlijn. De waterbeheerders moeten er zorg voor dragen dat de drinkwaterbedrijven toegang hebben tot de gegevens van de risicobeoordeling en de monitoring van de onttrekkingsgebieden voor onttrekkingspunten.

Artikel II, onderdelen B, C en D (wijziging van de artikelen 4.3, 4.4 en 4.10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving)

De maatregelplicht van artikel 8, vierde lid, en artikel 13, achtste lid, van de drinkwaterrichtlijn is omgezet in de artikelen 4.3, 4.4 en 4.10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Deze hebben betrekking op het waterbeheerprogramma van het waterschap, het regionaal waterprogramma van gedeputeerde staten en het nationaal waterplan van het Rijk. Deze vormen het kader voor de onder meer op grond van de Kaderrichtlijn water te nemen maatregelen.

Artikel 4.3 van het Bkl betreft de inhoud van het waterbeheerprogramma van het waterschap, met name de maatregelen. Het waterbeheerprogramma is in bijlage A bij het Bkl gedefinieerd als waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 3.7 van de Omgevingswet, zijnde het door het algemeen bestuur van het waterschap vastgestelde programma.

Dit programma omvat, voor zover hier relevant:

- a. maatregelen als bedoeld in artikel 11 van de Kaderrichtlijn water;
- b. maatregelen als bedoeld in de artikelen 4, vijfde lid, en 6, eerste lid, van de grondwaterrichtlijn, in samenhang met artikel 11 van de kaderrichtlijn water.

Er is een onderdeel toegevoegd, inhoudend het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 8, vierde lid, onderdelen a en b, en artikel 13, achtste lid, onderdeel a, van de Drinkwaterrichtlijn, voor zover dit geen maatregelen zijn als bedoeld in onderdeel a of b. Het is dus een aanvullend vangnet. Dit omvat:

- (artikel 8, vierde lid, onderdeel a, van de richtlijn) preventieve maatregelen in de onttrekkingsgebieden voor onttrekkingspunten naast de maatregelen die gepland of genomen zijn in overeenstemming met artikel 11, lid 3, onder d), van Richtlijn 2000/60/EG, waar dit nodig is om de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water te beschermen;
- (artikel 8, vierde lid, onderdeel b, van de richtlijn) mitigatiemaatregelen in de onttrekkingsgebieden voor onttrekkingspunten naast de maatregelen die gepland of genomen zijn in overeenstemming met artikel 11, lid 3, onder d), van Richtlijn 2000/60/EG, waar dit nodig is om de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water te beschermen; en
- (artikel 13, achtste lid, onderdeel a, van de richtlijn), preventieve maatregelen, mitigatiemaatregelen of passende monitoring in de onttrekkingsgebieden voor de onttrekkingspunten of in onbehandeld water als bedoeld in artikel 8, lid 4, eerste alinea, onder a), b) en c).

De richtlijn bepaalt dat waar passend deze maatregelen worden opgenomen in de maatregelprogramma's en dat vervuilers deze maatregelen treffen in overeenstemming met de Kaderrichtlijn water.

Artikel 4.4 van het Bkl betreft het regionaal waterprogramma, gedefinieerd als regionaal waterprogramma als bedoeld in artikel 3.8, tweede lid, van de Omgevingswet. In artikel 3.8, tweede lid, van de Omgevingswet is een verplichting voor gedeputeerde staten opgenomen om o.a. ter uitvoering van de grondwaterrichtlijn, kaderrichtlijn water en andere Europese richtlijnen regionale waterprogramma's vast te stellen. Aan dit artikel wordt eenzelfde onderdeel toegevoegd als in artikel 4.3 van het Bkl.

In artikel 3.9, tweede lid, onderdeel e, van de Omgevingswet wordt bepaald dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in overeenstemming met de Ministers die het aangaat, een nationaal waterprogramma vaststelt. Het nationaal waterprogramma is verdere geregeld in artikel 4.10 van het Bkl. Het bevat o.a. de aanwijzing van waterwinlocaties (tweede lid, onderdeel b) en de maatregelen als bedoeld in artikel 11 van de Krw. Door de wijziging wordt ook hier een onderdeel

toegevoegd met de aanvullende maatregelplicht op grond van artikel 8, vierde lid, en artikel 13, achtste lid, onderdeel a, van de Drinkwaterrichtlijn.

Artikel II, onderdelen E, F en G (wijziging van de artikelen 11.27, 11.29 en 11.31 van het Besluit kwaliteit leefomgeving)

In de toelichting op het nieuwe artikel 3.15a van het Bkl is vermeld dat ook met betrekking tot de monitoring (onderdeel van de risicobeoordeling van artikel 8, eerste en tweede lid, en artikel 13, achtste lid, van de drinkwaterrichtlijn) zoveel mogelijk wordt aangesloten bij § 11.2.3 (Waterkwaliteit) van het Bkl. De wijzigingen van de artikelen 11.27, 11.29 en 11.31 voorzien hierin.

Artikel 11.27, aanhef en onderdeel c, van het Bkl bepaalde reeds dat "door monitoring worden bewaakt (...) c. de indicatoren die een mogelijke bedreiging vormen voor de kwaliteit van water uit krw-oppervlaktewaterlichamen of grondwaterlichamen dat wordt onttrokken voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water". Hieraan is toegevoegd: waaronder de monitoring in oppervlaktewater of grondwater als bedoeld in artikel 8, tweede of vijfde lid, lid, en artikel 13, achtste lid, vijfde alinea, van de drinkwaterrichtlijn.

In artikel 11.29, vierde lid, van het Bkl is met het oog hierop de drinkwaterrichtlijn toegevoegd in de opsomming van Europese richtlijnen waarmee het monitoringsprogramma in overeenstemming moet zijn.

De wijziging van artikel 11.31 van het Bkl houdt in een verplichte verstrekking van de daar bedoelde gegevens aan de drinkwaterbedrijven, ter implementatie van artikel 8, vijfde lid, en artikel 13, achtste lid, van de drinkwaterrichtlijn. Dit is deels al staande praktijk en is ingevolge de richtlijn nu verplicht geworden.

Artikel II, onderdeel H (wijziging artikel 11.34 van het Besluit kwaliteit leefomgeving)

Aan artikel 11.34 van het Bkl is een zin toegevoegd, waardoor de krachtens artikel 8, tweede lid, en artikel 13, achtste lid, van de Drinkwaterrichtlijn vereiste gegevens voor de daar genoemde waterbeheerders mede onder de daar geregelde gegevensverzamelingsplicht vallen. De gegevensverstrekking en beschikbaarstelling van de gegevens, resultaten en verslagen is verder geregeld in § 10.8.3 Waterkwaliteit, de artikelen 10.32 tot en met 10.36 van het Omgevingsbesluit.

Artikel II, onderdeel I (wijziging bijlage I, onderdeel A, van het Besluit kwaliteit leefomgeving)

Voor de Drinkwaterrichtlijn is vanwege de omzettingbepalingen waarin wordt verwezen naar de richtlijn in bijlage I, onderdeel A, van het Bkl een definitie opgenomen:

"*drinkwaterrichtlijn*: Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (herschikking)".

ARTIKEL III (uitvoeringstermijnen artikel 3.15a Bkl)

Artikel III zet artikel 7, vierde lid, van de richtlijn om. Dat lid bepaalt dat de risicobeoordeling en het risicobeheer voor de onttrekkingsgebieden voor onttrekkingspunten van voor menselijke consumptie bestemd water voor de eerste keer uiterlijk op 12 juli 2027 wordt uitgevoerd. Die risicobeoordeling en dat risicobeheer dienen met regelmatige tussenpozen van niet langer dan zes jaar, met inachtneming van de in artikel 7 van Richtlijn 2000/60/EG opgenomen voorschriften, te worden geëvalueerd, en waar nodig bijgewerkt. Hierbij wordt overeenkomstig artikel 7, vierde lid, van de richtlijn aangesloten bij de voorschriften van artikel 7 van de Kaderrichtlijn water (2000/60/EG). Indien binnen een zesjaarlijkse cyclus risico's worden geïdentificeerd dienen eerder maatregelen worden genomen (artikel 7, zevende lid, van de richtlijn), indien noodzakelijk geacht. Voor waterwinlocaties volgde al uit de artikelen 11-12a van het Besluit kwaliteitseisen en monitoring 2009 (Bkmw 2009) zoals voortgezet in de art. 4.21 van Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) dat de kwaliteit van oppervlaktewater bestemd voor de productie van drinkwater niet achteruit mag gaan (resultaatsverplichting), af te meten aan de hand van verhoging van de

zuiveringslast, en dat daarbij zo nodig niet zou moeten worden gewacht op de zesjaarlijkse plancyclus van Waterwet en Kaderrichtlijn water maar al eerder maatregelen zouden moeten worden getroffen bij dreigende achteruitgang (zie de nota van toelichting bij de wijziging van het Bkwm 2009 van 2015 (Stb 2015, 394) en het Bkl (Stb 2018, 292, par. 7.2.2). Te bepalen volgens de monitoring, bedoeld in de artikelen 13 e.v. Bkwm 2009/Bkl (zie de transponeringstabel bij artikel 8).

ARTIKEL IV (overgangsrecht)

PM

ARTIKEL V (inwerkingtreding)

De inwerkingtredingsbepaling is conform Aanwijzing voor de regelgeving 4.22, C, omwille van voldoende flexibiliteit en de uiterste datum voor de omzetting van 12 januari 2023. Hierbij wordt zo nodig afgeweken van de vaste verandermomenten en minimuminvoeringstermijn van Aanwijzing 4.17, op de in het vijfde lid, onderdeel d, van dat artikel genoemde grond (implementatie van bindende EU-rechtshandelingen, verdragen of andere besluiten van volkenrechtelijke organisaties).

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,